

[Formanden]

tragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Sagens videre behandling stilles herefter i bero.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om stempelelagt. (Nedsættelse af afgiften for høstpantebreve).

(Lovforslag nr. L 189. Fremsat 18/3 81. Første behandling 25/3 81. Betænkning 3/4 81).

Der var stillet 4 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Anders Poulsen (V):

Jeg skal anbefale, at man stemmer for de af venstre sammen med det konservative folkeparti og fremskridtspartiet stillede ændringsforslag, hvorved vi foreslår stempelfrihed for høstpantebreve og dokumenter, der udstedes til sikkerhed for lån bevilget efter lov om belåning af salgsafgrøder.

Derudover foreslår vi ikrafttrædelsesdatoen lidt anderledes, end ministeren foreslår, og begrundelsen derfor er de kunstgødnin-ger, der kan være sået ud i efteråret 1980, men har virkning for høståret 1981.

Endelig er jeg nødt til at sige, at der er nogle tekniske problemer i ministerens ændringsforslag, hvorfor jeg må anmode om, at der foretages udvalgsbehandling imellem anden og tredje behandling.

Stavad (S):

Socialdemokratiet kan ikke støtte de af venstre, det konservative folkeparti og fremskridtspartiet stillede ændringsforslag.

Ét af ændringsforslagene stiller jeg mig meget uforstående over for, nemlig forslaget

om, at loven skal være gældende for pantebrev, der giver pant i høsten 1981 eller senere. I bilag 7 siger ministeren:

»Efter loven om fortrinsret i høsten kan ejere eller forpagtere stille sikkerhed i den førstkommande høst for gæld, der stiftes mellem 1. december og 1. juni til anskaffelse af såsæd m.v.«

Ministeren har stillet et ændringsforslag, der siger, at loven skal være gældende, hvor stempelpligt er indtrådt den 1. december 1980 eller senere, og det indebærer, at samtlige pantebrev, der har pant i høsten fra 1981, vil være omfattet af den gældende lov, og derfor har det ændringsforslag, som de tre partier har stillet, nøjagtig den samme konsekvens som det af ministeren stillede ændringsforslag, som vi støtter.

Glistrup (FP):

Hvis hr. Stavad har ret i det, han siger, må jeg opfordre ham til at gøre sin indflydelse gældende over for ministeren, så ministeren kan tage sit ændringsforslag tilbage, for hvis forslagene går ud på præcis det samme, må det da være det rigtige at sige det på den direkte måde, som det er sket i trepartiforslaget, i stedet for at gå den kunstfærdige vej, som hr. Stavad omtalte, og sige, at ministerens forslag indirekte når frem til det, der siges klart og ligeud af de tre partier. Også af hensyn til borgerne er vi da først og fremmest interesserede i, at lovteksten udformes på en sådan måde, at den kan forstås uden alverdens forskellige mellemregninger som den, hr. Stavad var inde på, men der kan glimrende forekomme tilfælde, hvor ministerens forslag utilsigtet ikke kommer til at dække det område, der skal dækkes i forbindelse med, at man har underskrevet på pantebrevet, måske fordi man skal på sygehuset, på rejse el. lign. den 27. eller 28. november og lånet først stiftes som sådant den 1. eller 2. december. Derfor er det både pædagogisk af hensyn til borgerne og af hensyn til, at der altså kan være særtilfælde, som meget gerne også skulle dækkes af lovteksten, bedre at følge trepartiforslaget. Forhåbentlig kan hr. Stavad være så stor som den, der overvinder en stad, nemlig den, der kan overvinde sig selv til at give en teknisk rigtig og god formulering som den, der er i forslaget.

[Glistrup]

Hvad angår lovforslaget som helhed, har det afsløret sig under udvalgsbehandlingen, at man stadig væk har stående uophævet i lovgivningen reglen om, at høstpantebreve er stempelfri. Det står i høstpantebrevsloven fra 1951 § 7, stk. 1, og § 7, stk. 1, er ikke ophævet. Folketinget har i 1976 ophævet § 7, stk. 2, men netop ladet § 7, stk. 1, blive stående. Derfor er det formentlig fuldstændig med urette, at skattedepartementet har opkrævet disse afgifter over for de, bevares, meget få tilfælde, hvor der har været høstpantebreve, ned igennem 1970'erne, og folk er altså ikke gået ned i den nærmere filosofiske dyrkning af, hvad der i grunden ligger i denne lov-gymnastik frem og tilbage.

Det, ministeren vil henholde sig til, er noget, der står begravet et eller andet sted i til-læg A til Folketingstidende, om, at VKR-regeringen i sin tid havde til hensigt at afskaffe denne skattefrihed, som har været gældende siden langt tilbage i 1920'erne, hvor den vel oprindelig blev indført. Men ét er, at VKR altså havde til hensigt i sin tid at ophæve denne skattefrihed, men de fik aldrig nogen sinde givet udtryk for det på en måde i lovteksten, som var tilstrækkelig klar. Lovteksten taler bare om, at »stempelbegunstigelser bortfalder«, men en sådan sprogbrug vil man naturligvis ikke anvende i forhold til en speci- el særlovsregel, som der er tale om i § 7, stk. 1, i den gældende høstpantebrevslov. I hvert tilfælde efter folketingets dispositioner i 1976, hvor man siger: nu ophæver vi § 7, stk. 2, men rører ikke § 7, stk. 1, må det være rigtigt, at der er stempelfrihed i dag. Derfor vil vi bare stemme for det ændringsforslag, der går ud på, at der skal være stempelfrihed for høstpantebreve, altså konfirmere den allerede gældende retstilstand og sætte en pa- rentes omkring den fejl, som altså er begået af administrationen inden for den sidste hal- ve snes år.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Den uklarhed, som hr. Glistrup mener der er i ministerens ændringsforslag, kan jeg ikke få øje på. Ministerens ændringsforslag siger klart, at loven er gældende, hvis stempelplig- ten er indtrådt den 1. december 1980 eller senere. Jeg vil igen henvide til det svar, vi har fået fra ministeren på bilag 7, der siger, at

der kun kan oprettes høstpantebreve med pant i høsten for 1981 i perioden 1. decem- ber til 1. juni. Altså er konsekvensen, at alle høstpantebreve med pant i høsten 1981 er omfattet af den gældende lov, og derfor ser jeg ikke nogen grund til, at vi skal tage den mere uklare tekst, som er foreslået af frem- skridtspartiet m. fl.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

I den sidste sætning gik hr. Stavad i hvert fald over stregen: der er intet uklart i frem- skridtspartiteksten. Men hvis man ser på det argument, hr. Stavad kommer med, må man bare gøre sig klart, at stempelpligten indtræ- der i det øjeblik, hvor man underskriver på selve dokumentet, men derimod kan gældens stiftelse godt komme til at ligge på et senere tidspunkt end det, hvor stempelpligten er indtrådt, nemlig når man optager lånet, må- ske engang i løbet af december eller endnu senere, med henblik på at erhverve såsæden. Derfor er der en uklarhed og en sproglig be- sværliggørelse i ministerens formulering og en enkelhed og en 100 pct.s dækning i tre- partiforslaget.

Ministeren for skatter og afgifter (Mogens Lykketoft):

Jeg skal kun sige, at jeg havde håbet, det skulle være relativt ukompliceret at lave den- ne lille erhvervspolitiske lettelse, og jeg skal stadig henstille, at man gennemfører dette lovforslag hurtigt og i den form, jeg har for- slået – allerede af den grund, at en forsinkel- se jo er den eneste administrative komplika- tion, man kan skabe ved forslaget, nemlig give tinglysningskontorerne ret mange tilba- gebetalingsager.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1

forkastedes, idet 55 stemte for, 89 imod.

Ændringsforslag nr. 2 betragtedes som bortfaldet efter forkastelsen af ændringsfor- slag nr. 1.

§ 1

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3 om en ny affattelse af § 2 og § 2 i den nye affattelse vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om insemination.

[Af Inge Krogh (KrF) m. fl.]

(Beslutningsforslag nr. B 82. Fremsat 17/2 81).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Ole Espersen):

Forslagets titel er tinget bekendt, og jeg skal sige, at det jo går ud på at indføre et forbud mod såkaldt heterolog insemination, dvs. befrugtning af en kvinde med sæd fra en anden end kvindens eventuelle ægtemand.

Der gælder i dag ikke særlige lovregler vedrørende insemination. Som nævnt i bemærkningerne til forslaget har spørgsmålet om en særlig lovgivning på dette område været behandlet i et udvalg, som i en betænkning fra 1953 tog afstand fra at indføre forbud mod heterolog insemination. Samtidig stillede udvalget forslag til en lovgivning om adgangen til at foretage insemination og om retsforholdet mellem barnet og henholdsvis moderens ægtefælle og sæddonoren.

Hovedpunkterne i forslaget var, at insemination alene måtte foretages af læger med særlig autorisation, at barnet i tilfælde, hvor moderen var gift og inseminationen foretaget

med ægtemandens samtykke, skulle anses som ægtebarn mellem ægtefællerne, og at faderskabssag ikke skulle kunne rejses mod donoren.

Spørgsmålet om en særlig lovgivning vedrørende heterolog insemination har endvidere været behandlet i Europarådet, hvor en ekspertkomité har foreslået en rekommandation, der i alt væsentligt svarer til forslaget i betænkningen fra 1953. Dette rekommandationsudkast er nu forelagt Europarådets ministerkomité.

Jeg vil gerne understrege, at heterolog insemination i dette land er blevet foretaget i sygehusvæsenet i mere end 30 år. Behandlingen er relevant i tilfælde, hvor barnløsheden skyldes avleudygtighed hos manden eller en særlig arvelig belastning hos manden, og den er også relevant, hvor parterne ikke kan avle raske børn sammen. Insemination vil i disse tilfælde være et alternativ til adoption af et fremmed barn. Sammenlignet med adoption af et fremmed barn har inseminationen den klare fordel, at barnet er kvindens biologiske barn og fødes af hende på normal måde. Om behandlingen i det enkelte tilfælde bør iværksættes, beror som ved anden lægebehandling mod barnløshed på, om den behandlende læge skønner, at behandlingen bør tilbydes, og om parterne efter samråd med lægen fortsat ønsker behandlingen foretaget.

På denne baggrund, altså på baggrund af den lange tradition her i landet, på baggrund af den måde, hvorpå inseminationerne foregår, når det sker i hospitalsvæsenet og ved lægelig bistand, og på baggrund af de umiskendelige fordele, der også er ved insemination, må en indførelse af forbud mod heterolog insemination kræve tungtvejende grunde.

Forslagsstillerne har i den henseende peget på en række problemer, der skulle følge af den heterologe insemination. I bemærkningerne omtales barnets familieretlige stilling, barnets erstatningsretlige stilling i tilfælde af fejl i forbindelse med inseminationsbehandlingen og de psykiske problemer for parterne som følge af inseminationen. Endelig påpeges problemerne i forbindelse med insemination i privat regie, og hermed tænkes altså på insemination, der foretages af private, en privat formidling uden nogen form for lægelig kontrol.